



## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Juraja Majchráka a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obžalovanému **R. R.**, pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2007, sp. zn. 7 T 6/05 na verejnom zasadnutí 29. mája 2007 v Bratislave rozhodol

### t a k t o:

Podľa § 258 ods. 1 písm. d/ Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 sa napadnutý rozsudok **z r u š u j e** v celom rozsahu.

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný

**R. R.**, nar. X.. N. X. v B., bytom B. A. ul. č. X., od 22. decembra 2004 vo väzbe v Ústave na výkon väzby Bratislava,

### u z n á v a z a v i n n é h o, ž e

dňa 22. decembra 2004 v čase od 19.00 hod. v B. na D. ulici č. X., chytil zozadu rukou okolo krku poškodenú L. H., nar. X.. J. X., trvale bytom V. č. X. a v domnení, že ide o nejakého kamaráta sa potočila a zahľadela sa mu do tváre, načo obvinený R. R. pristúpil k nej z boku, priložil jej nôž na ľavú stranu krku a povedal jej „daj mi všetko, čo máš“, načo mu poškodená odpovedala: „nič Ti nedám“, pričom obvinený R. R. stále držiac nôž pri krku chcel zobrať poškodenej

kabelku, načo poškodená začala kričať o pomoc, následne ju obvinený kopol do ľavého stehna a začal utekať, čím poškodenej L. H., nar. X.. J. X., bytom V. č. X., nespôsobil žiadnu škodu, ani žiadne zranenie, skutku sa však dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Obvodného súdu Bratislava II z 29. marca 1994, sp. zn. 1 T 1/94 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva roky nepodmienečne so zaradením do druhej nápravno výchovnej skupiny, ktorý trest vykonal, ako aj rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 13. novembra 1997, sp. zn. 2 T 79/96 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave z 24. júna 1998, sp. zn. 5 To 103/98, ktorým bol uznaný za vinného zo spáchania trestného činu lúpeže spolupáchateľstvom ako obzvlášť nebezpečný recidivista podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere šesť a pol roka so zaradením do tretej nápravno výchovnej skupiny, ktorý trest vykonal 10. júna 2003,

#### **t e d a**

proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a taký čin spáchal závažným spôsobom konania

#### **č í m   s p á c h a l**

zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák.

#### **Z a t o s a o d s u d z u j e:**

Podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere **11 (jedenásť) rokov.**

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. sa obžalovaný pre výkon uloženého trestu zaraďuje **do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.**

#### **O d ô v o d n e n i e:**

Rozsudkom Krajského súd v Bratislave z 26. februára 2007, sp. zn. 7 T 6/05 bol obžalovaný R. R. na skutkom základe uvedenom v tomto rozsudku najvyššieho súdu uznaný za vinného z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 a odsúdený podľa § 234 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 43 ods. 1 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 20 (dvadsať) rokov.

Podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. bol na výkon tohto trestu zaradený do III. (tretej) nápravno výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný R. R., ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Uviedol v ňom, že v konaní predchádzajúcom napadnutému rozsudku došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, garantovaného Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď krajský súd postupom podľa § 31 ods. 3 Tr. por. nerozhodol o námietke zaujatosti, ktorú vzniesol proti predsedníčke senátu ešte 21. februára 2007, t.j. pred meritórnym rozhodnutím vo veci. Pokiaľ ide o rozsudok samotný obžalovaný namietal protiústavnosť ustanovenia § 43 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom do 01. januára 2006 obsahujúceho tzv. zásadu „trikrát a dost“, ktoré aplikoval prvostupňový súd pri rozhodovaní o treste, pretože obsahuje v trestnom práve neprípustnú retroaktivitu. Z tohto dôvodu mal rozhodujúci súd konanie prerušiť a obrátiť sa na Ústavný súd Slovenskej republiky.

Z uvedených dôvodov obžalovaný R. R. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky navrhol na verejnom zasadnutí odvolanie obžalovaného zamietnuť podľa § 256 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006 s poukazom na správnosť napadnutého rozsudku vo všetkých jeho výrokoch.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací postupujúc vzhľadom na ustanovenie § 564 ods. 4 Tr. por. (zákon č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších

predpisov) účinného od 01. januára 2006 podľa predpisov dovtedy účinných, t.j. podľa zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom súdnom konaní (Trestný poriadok) v znení neskorších predpisov po zistení, že neprichádza do úvahy rozhodnutie podľa § 253, preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohol obžalovaný podať odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadajúc pritom aj na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že odvolanie obžalovaného R. R. je dôvodné, ovšem z iných, než ním uplatnených dôvodov.

V konaní, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku sa postupovalo v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku zmyslom ktorých je zabezpečenie riadneho objasnenia veci a uplatnenia práva obžalovaného na obhajobu, pričom prvostupňový súd vykonal všetky dôkazy, potrebné pre rozhodnutie o žalovanom skutku.

Meritórnemu rozhodnutiu o ňom rozsudkom na hlavnom pojednávaní z 26. februára 2007 neprekážala žiadna okolnosť, najmä nie obžalovaným tvrdené údajné vznesenie námietky zaujatosti proti predsedníčke senátu krajského súdu 21. februára 2007. Podanie obžalovaného s uvedeným dátumom (č.l. 203) ako to vyhodnotila predsedníčka senátu prvostupňového súdu v prípise obžalovanému z 18. apríla 2007 aj podľa názoru odvolacieho súdu obsahuje jednoznačne iba opravný prostriedok, sťažnosť proti zamietavému uzneseniu krajského súdu z 02. februára 2007, sp. zn. 7 T 6/05 o žiadosti o prepustenie z väzby, ktorú ako nedôvodnú (§ 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por., účinného do 01. januára 2006) zamietol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo 14. marca 2007, sp. zn. 1 Tost 10/2007. Súčasťou tohto podania nie je námietka zaujatosti, opierajúca sa o niektorých z taxatívne uvedených dôvodov v § 30 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 01. januára 2006, o ktorej by sa inak muselo právoplatne rozhodnúť pred rozhodnutím vo veci samej.

Z tohto dôvodu nie je opodstatnený návrh obžalovaného R. R., aby po zrušení napadnutého rozsudku pre porušenie práva na spravodlivý proces bola vec vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Konanie obžalovaného R. R., uvedené v tzv. skutkovej vete rozsudku krajského súdu, ktoré tento nepoprel a na svoju obhajobu uviedol len to, že mal „okno“ v dôsledku požitia väčšieho množstva alkoholických nápojov, bolo aj podľa zistenia odvolacieho súdu jednoznačne preukázané výpoveďou poškodenej L. H. a svedka M. L., ktorý priebeh činu sledoval z okna svojho bytu, následne obžalovaného zadržal a odovzdal ho privolanej policajnej hliadke.

Správne zistený skutok obžalovaného podľa Trestného zákona účinného v čase jeho spáchania vykazuje znaky trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. ako to zistil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku.

Vzhľadom na opätovnosť spáchania tohto trestného činu, z ktorého už bol obžalovaný R. R. dvakrát uznaný za vinného, v druhom prípade ako obzvlášť nebezpečný recidivista v zmysle § 41 ods. 1 Tr. zák. a zároveň bol zaň aj potrestaný, prichádzala do úvahy podľa zákona účinného v čase spáchania činu aplikácia ustanovenia § 43 ods. 1 Tr. zák., obsahujúceho zásadu „trikrát a dost“ a uloženie trestu odňatia slobody v minimálnej výmere 20 (dvadsať) rokov. Predchádzajúce prípady obžalovaného sa totiž nevyznačovali žiadnymi mimoriadnymi okolnosťami, pre ktoré by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej v § 43 bolo pre obžalovaného neprimerane prísne, a preto by sa skoršie odsúdenia obžalovaného nemali vziať do úvahy (§ 299a ods. 4 Tr. zák.).

Krajský súd, ktorý o žalovanom skutku rozhodoval už za účinnosti nového Trestného zákona (zákona č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov) účinného od 01. januára 2006 bol povinný skúmať s prihliadnutím na ustanovenia § 16 ods. 1 skoršieho Trestného zákona a § 2 ods. 1 nového Trestného zákona, upravujúce časovú pôsobnosť, či použitie nového zákona ako celku, t.j. tak z hľadiska ustanovení osobitnej časti ako aj s prihliadnutím na ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona nie je pre obžalovaného priaznivejší. Pokiaľ by bol uvedenú povinnosť splnil, nemohol by v posudzovanej veci aplikovať ako celok Trestný zákon účinný v čase spáchania činu, pretože tento zákon v porovnaní s novým Trestným zákonom účinným od 01. januára 2006 je pre obžalovaného nepriaznivejší, t.j. pre tohto je priaznivejší neskorší Trestný zákon. Za tejto situácie je vylúčené posúdenie trestnosti činu podľa zákona účinného v dobe jeho spáchania, pretože

sa musí uplatniť ako výnimka zo zákazu retroaktivity, neskorší, pre páchatel'a priaznivejší zákon.

Trestnosťou činu sa v najširšom chápaní rozumejú všetky podmienky, od ktorých závisí výrok o vine a treste.

Pre otázku, ktorý súhrn trestnoprávných noriem treba použiť je rozhodujúce porovnanie, ktoré z rôznych posúdení je ako celok pre páchatel'a najpriaznivejšie. Páchatel'ov skutok sa posudzuje podľa toho práva, ktoré je pre obžalovaného najpriaznivejšie a to bez rozdielu, či podľa skoršieho a neskoršieho práva ide o rovnaké, či rôzne skutkové podstaty. Pritom sa použije vo všetkých smeroch buď právo platné v čase činu alebo len právo neskoršie. Platí teda zásada, že skorší alebo nový zákon treba použiť ako celok. Nemožno teda rozhodovať napr. o vine podľa zákona jedného a o treste podľa zákona ďalšieho.

Použitie nového práva (neskoršieho Trestného zákona) je pre obžalovaného priaznivejšie, ak jeho ustanovenia posudzované ako celok poskytujú pre obžalovaného priaznivejší výsledok ako skoršie právo.

Čin obžalovaného R. R. podľa Trestného zákona, účinného od 01. januára 2006, je z hľadiska tripartície trestných činov trestný ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. Uvedený delikt v porovnaní s trestným činom lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. je prísnejšie trestný, keďže zaň možno uložiť trest odňatia slobody od sedem do dvanásť rokov, kým za trestný čin lúpeže podľa skoršieho Trestného zákona trest odňatia slobody od päť do dvanásť rokov.

Samotné porovnanie trestných sadzieb uvedených v skutkových podstatách trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., resp. zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. však nie je pre posúdenie trestnosti činu obžalovaného R. R. rozhodujúce.

Podľa zákona účinného v čase spáchania činu by sa totiž neuplatnila trestná sadzba uvedená v § 234 ods. 2 Tr. zák. (päť až dvanásť rokov), ale muselo by sa postupovať podľa § 43 ods. 1 Tr. zák. ako to urobil krajský súd a obžalovanému

by sa musel vymerať minimálne dvadsaťročný trest odňatia slobody, ktorý mu bol aj napadnutým rozsudkom uložený.

Zásadu „trikrát a dost“ prebral v ustanovení § 47 ods. 2 aj nový Trestný zákon, účinný od 01. januára 2006. Toto ustanovenie zamerané na prísnejší postih recidivistov je však na prejednávanej vec neaplikovateľné. Podľa prechodného ustanovenia § 437 ods. 5 Tr. zák. sa ustanovenie § 47 ods. 2 Tr. zák. vzťahuje aj na osobu, ktorá bola potrestaná za niektorý z trestných činov uvedených v § 43 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ovšem za podmienky, že osoba spáchala ďalší trestný čin uvedený v § 47 ods. 2 Tr. zák. po nadobudnutí účinnosti tohto zákona, t.j. po 01. januári 2006. Ostatne uvedená podmienka v posudzovanom prípade splnená nie je, a preto podľa neskoršieho Trestného zákona možno obžalovaného R. R. potrestať len trestom odňatia slobody v rámci trestnej sadzby uvedenej v § 188 ods. 2 Tr. zák., modifikovanej podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. Fakt dvojnásobného odsúdenia a zároveň potrestania obžalovaného za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák., účinného do 01. januára 2006, cez transpozičné ustanovenie § 437 ods. 1 nového Trestného zákona v zmysle § 38 ods. 5 Tr. zák. znamená naplnenie znaku opätovného spáchania zločinu s nutnosťou zvýšenia dolnej hranice ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu.

Spomenutá modifikovaná trestná sadzba za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. je potom od deväť a pol roka do dvanásť rokov.

Uvedený výsledok v celku je pre obžalovaného priaznivejší ako posúdenie trestnosti činu podľa zákona účinného v čase spáchania činu, keďže v takom prípade vzhľadom na potrebu aplikácie § 43 ods. 1 Tr. zák. by musel byť postihnutý minimálne dvadsaťročným trestom odňatia slobody.

Z uvedených dôvodov odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vo veci rozhodol podľa § 259 ods. 3 Tr. por., účinného do 01. januára 2006, na podklade správne zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa tak, že obžalovaného R. R. uznal za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. (zákon č. 300/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Pri určovaní výmery trestu odňatia slobody v rámci už spomenutej trestnej sadzby prihliadol odvolací súd najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pomery obžalovaného ako aj možnosť jeho nápravy (§ 34 ods. 4 Tr. zák.), pričom po zvážení všetkých okolností prípadu a osoby páchatel'a uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere jedenásť rokov, t.j. trest celkom pri hornej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby najmä s ohľadom na špeciálnu recidívu obžalovaného a skutočnosť, že teraz súdeného trestného činu sa dopustil v pomerne krátkej dobe (zhruba jeden a pol roka) od skončenia dlhodobého trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený ako obzvlášť nebezpečnému recidivistovi za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák.

So zreteľom na vyššiu mieru narušenia obžalovaného a závažnosť ním spáchaného trestného činu použil odvolací súd výnimku z pravidla uvedeného v § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., podľa ktorého mal byť obžalovaný zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. ho zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. V tomto smere nedošlo k zhoršeniu postavenia obžalovaného na podklade jeho odvolania a k porušeniu zákazu reformatio in peius, vyplývajúceho z ustanovenia § 259 ods. 3 Tr. por., keďže napadnutým rozsudkom bol obžalovaný pre výkon uloženého trestu podľa § 39a ods. 2 písm. c/ Tr. zák. zaradený do tretej - najprísnejšej nápravno-výchovnej skupiny, ktorá podľa § 438 ods. 1 Tr. zák. znamená ústav na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

**P o u č e n i e:** **Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.**

V Bratislave 29. mája 2007

**JUDr. Peter Krajčovič, v.r.**  
**predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: